

Matthew Tree, El Punt-Avui, 25 d'octubre del 2015

NOUS DE TRINCA

Pot ser que estigui veient visions, però tinc la sensació que a segons quines comarques gironines, un nou moviment literari està emergint poc a poc, com un tubercle reticent. Com tots els moviments literaris no postissos, els escriptors involucrats segurament ni tan sols saben que en formen part. Dos d'ells, Jordi Dausà, de Cassà de la Selva (el Gironès), i Damià Bardera, de Viladamat (Alt Empordà) –ambdós trauran novel·les noves abans que s'acabi l'any–, ja han sortit en aquesta columna. La seva prosa, per *sui generis* que sigui en cada cas, té uns quants elements clau en comú, com ara uns personatges que sovint són o bé perdedors o bé desgraciats a seques; i una tendència a crear i descriure situacions grotesques (en què es barreja un realisme desconcertant amb una comicitat fantasiosa ídem); i l'ús desacomplexat del català col·loquial d'aquells verals. Doncs bé, un tercer autor que inclou els mateixos elements a la seva obra és el banyolí Miquel Aguirre, que en la seva última novel·la, *Els morts no parlen* (2015) –també plena de perdedors i desgraciats i de situacions efusivament grotesques–, ha portat l'ús del català local (més dosificat en el cas dels altres dos escriptors) al seu extrem lògic: la novel·la està escrita íntegrament en el dialecte del Pla de l'Estany, que –un cop que hagi quedat clar que “al cim de” significa *damunt* o que “foc a terra” vol dir *llar de foc*, etcètera– és perfectament comprensible a més de ser ben encisador (sobretot els renecs).

Aquests tres escriptors (i sospito que n'hi ha més) han creat un tipus de ficció que evoca el món diguem-ne agrourbà –el que queda avui del que abans es deia “el camp” –el qual descriuen, cadascú a la seva manera, d'una manera tan despietada com fascinadorament burlesca–. De fet, aquests autors ens estan *revelant* aquest món, sovint obviat però molt estès tant a Catalunya com a bona part d'Europa. I si se'ls traduís una mica?